

INFORMATIEBLAD

 Beheer van
perceelranden

Informatie voor pachters van grond van de provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland verpacht percelen. Hierbij zet de provincie in op verbetering van de natuur, waterkwaliteit en duurzaamheid. Voor percelen binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) gelden specifieke beheervoorwaarden. Maar ook voor percelen buiten de NNN-begrenzing, zijn beheervoorwaarden van toepassing om bij te dragen aan deze doelen.

Voor alle perceelsranden buiten het NNN gelden de volgende voorschriften:

- > **Mest en bestrijdingsmiddelen:** de stroken langs de sloten moeten mest en spuitvrij zijn. Op die manier voorkomen we dat er mest en bestrijdingsmiddelen in de sloten terecht komen. Hoe groot deze randen zijn, is afhankelijk van het type perceel. Informatie hierover vindt u verderop in dit informatieblad.
- > **Beheer van sloten:** u bent verantwoordelijk voor een goed beheer van de sloten op/naast het perceel. Ieder najaar schouwt uw waterschap de schouwsloten (de sloten die door het waterschap zijn aangewezen om te schouwen). Op de website van uw waterschap kunt u in de leggers vinden om welke sloten het gaat.
- > **Financieel:** de combinatie van pachtreductie en een SNL-subsidie (subsidie natuur en landschap) via de collectieven is niet toegestaan.
- > **Distelbestrijding:** grootschalige, mechanische bestrijding is niet toegestaan. Na overleg met de provincie mag handmatig en pleksgewijs worden bestreden. Meer informatie hierover vindt u in het informatieblad distelbestrijding op www.noord-holland.nl/verpachtingen.

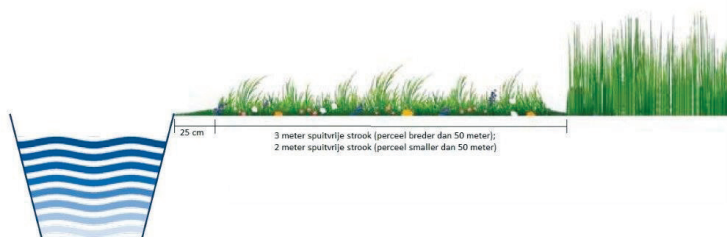
Daarnaast zijn er specifieke beheervoorwaarden voor perceelranden op grasland en die op bouwland, bollenland en tuinland. Hieronder wordt eerst ingegaan op grasland. Daarna vindt u informatie over de beheervoorwaarden van bouwland, bollenland en tuinland.

Kruidenveld klaprozen: Danielle Lieuwen

Grasland

- > Op graslandpercelen met een breedte van 50 meter of meer geldt langs de schouwsloten een mest- en spuitvrije zone van 3 meter, gerekend vanaf 25 cm vanaf de insteek van de schouwsloot.
- > Op graslandpercelen smaller dan 50 meter geldt een mest- en spuitvrije strook langs de schouwsloten van 2 meter, gerekend vanaf 25 cm vanaf de insteek van de schouwsloot.

Is er sprake van een weidevogelstelling op uw grasland? Dan is maaien tijdens het broedseizoen (15 maart-15 juni) niet toegestaan.

Bouwland, bollenland en tuinland

Een belangrijke beheervoorwaarde voor bouwland, bollenland en tuinland is het inzaaien van een inheems bloemrijk kruidenmengsel langs de slootkant. Deze kruidenstroken zorgen ervoor dat de biodiversiteit (verscheidenheid van dieren en planten) wordt bevorderd en dat afspoeling van bestrijdingsmiddelen op het oppervlaktewater wordt voorkomen: de strook fungeert als bufferzone. Daarnaast kan de kruidenstrook helpen om ongewenste insecten te bestrijden, waardoor minder bestrijdingsmiddelen nodig zijn. In bloemrijke akkerranden leven bijvoorbeeld de zweefvlieg en sluipwesp die bladluizen opruimen.

Kruidenstrook

Hoe groot de kruidenstrook moet zijn, is afhankelijk van de grootte van het perceel en de ligging ten opzichte van Schiphol.

- > Op percelen tot 5 hectare moet u langs de schouwsloten een 3 meter brede strook inzaaien met een inheems bloemrijk kruidenmengsel. Dit wordt gerekend vanaf 50 cm uit de insteek van de sloot.
- > Voor percelen groter dan 5 hectare geldt dit voor een strook van 6 meter. Uitzondering zijn percelen in de zone rondom Schiphol: hier geldt een strook van 3 meter.

Hieronder vindt u hier nadere informatie over:

- Zaadmengsels die gebruikt kunnen worden
- Waar deze zaadmengsels verkrijgbaar zijn
- Beheer (zaaien, maaien etc.)

a) Zaadmengsels die gebruikt kunnen worden

Hieronder staan drie types kruidenstrook die gebruikt kunnen worden. Deze akkerranden werken alle drie goed als bufferzone.

- Eenjarig bloeiend mengsel. Dit is vooral geschikt langs aardappelen en graan, maar kan ook langs andere producten.
- Meerjarig graskruidenmengsel. Dit is geschikt langs vele gewassen en bestaat onder andere uit duizendblad, gele ganzenbloem, gewoon struisgras, kamgras, luzerne, rolklaver, roodzwenkgras, smalle weegbree, witte klaver.
- Eenjarig graan-/bloemenmengsel. Dit bestaat uit diverse soorten granen aangevuld met korenbloem, gele ganzenvoet, bolderik, klapprozen en boekweit. Deze rand kan in de winter blijven staan en voedsel bieden aan (overwinterende en doortrekkende) akkervogels en kleine zoogdieren.

Kruidenstrook: Hilde Wiegerinck

Kies bij alle drie de types voor een zaadmengsel met inheems zaad. Inheemse kruiden trekken namelijk meer insecten aan.

b) Waar zijn zaadmengsels verkrijgbaar?

Heeft u de keuze voor het mengsel gemaakt, dan kunt u op internet verschillende leveranciers vinden. Geef als extra zoekterm in uw zoekmachine 'inheems zaad' (zie hierboven) op. Bij het vergelijken is het goed om erop te letten dat het geen veredelde rassen zijn, die hebben namelijk minder weerstand en stuifmeel.

Overleg met de zaadleverancier welk mengsel het beste paste past bij uw grondsoort. Wat is de bemestingssituatie? Gaat het om arme of rijke grond? Zonnig of in de schaduw? Is het een droog of nat perceel? De zaadleveranciers kunnen zo een passend mengsel maken, met meer kans op succes.

c) Beheer

Inzaaien: Gedurende de pachtovereenkomst staat het u vrij de perceelranden jaarlijks opnieuw in te zaaien, dan wel deze te laten staan.

Foto zwanen: Joke Huijser-Spekken

Kruidenstrook: Hilde Wiegerinck

Inzaai van kruidenrijke randen is best een investering: goed zaad is vrij duur. Hieronder vindt u advies over het voorkomen van onkruid en niet opkomend zaad.

- > Onkruid kunt u beperken door de grond ruim van te voren te spitten of om te keren en vlak voor het zaaien een [vals zaaibed](#) toe te passen. In een vals zaaibed kiemen de aanwezige onkruiden zeer snel. Door ondiep te schoffelen sterven deze af en is het zaaibed "schoon" voor het gekozen bloemenmengsel.
- > Het inzaaien van een kruiden/bloemrijke rand werkt het beste als het zaad snel opkomt en zo ongewenst onkruid minder kans geeft. De bodem moet eerst op temperatuur zijn, zaai daarom niet te vroeg.
- > Het inheems bloemrijk kruidenmengsel dient jaarlijks liefst voor 15 april maar uiterlijk vóór 1 mei te zijn ingezaaid, bij voorkeur gelijktijdig met het inzaaien van het gewas. Zaaien in het najaar kan ook. Doorzaaien in een bestaand gewas wordt afgeraden: dit is bijna altijd verspilling van geld en zaad.
- > Pas er bij het instellen van de zaadmachine op dat het zaadmengsel niet wordt ontmengd. Zaadjes van bloemen hebben namelijk verschillende gewichten en vormen. Zaaimachines hebben daar moeite mee. Zorg er vooral voor

Kruidenstrook klaprozen: Hilde Wiegerinck

dat er zorgvuldig en niet te diep gezaaid wordt. Bij kleine oppervlaktes werkt zaaien met de hand heel goed: vermeng het zaad met zand, en strooi dit gelijkmatig over de oppervlakte uit. Mengen met zand is handig om te voorkomen dat u te dicht zaait. Bijkomend voordeel is dat u met zand goed kunt zien waar u gezaaid heeft. Bij een hoge onkruiddruk kunt u de bloemenrand (type eenjarig bloeiend mengsel) ook in rijen zaaien. Hierdoor kunt u na opkomst van vegetatie tussen de rijen schoffelen.

Bemesting: de rand mag niet worden bemest. Hoe schraler de grond, hoe beter de kruiden gedijen. Belangrijk is ook om het akkerland niet te strak tegen de rand aan te bemesten.

Omploegen: een meerjarig mengsel hoeft niet te worden omgeploegd. Een eenjarig mengsel wel. Bij meerjarige mengsels is het goed om afhankelijk van het mengsel 1 maal per jaar te maaien en af te voeren. Dit bij voorkeur in het najaar (eind augustus of september). Laat het maaisel kort liggen. Als het maaisel een dag blijft liggen vallen er nog veel zaden uit, als het langer blijft liggen lekken voedingsstoffen naar de bodem en verstikt het maaisel de kiemplantjes eronder. Maai nooit alles in een keer: laat altijd ongeveer een kwart staan. Dat is goed voor vogels en insecten. Vogels (zoals de gors en leeuwerik) hebben voor hun voedselvoorziening in de winter baat bij planten waar veel zaad in zit. En insecten overwinteren in de holle stengels van bloemen en kruiden. Ook voor hen zijn stroken die niet gemaaid worden dus van belang.

Maaien: De perceelranden mogen twee keer per jaar worden gemaaid. Het is echter beter om de volgende richtlijnen aan te houden:

1. Eenjarig bloeiend mengsel. Deze strook liefst na september onderwerken of maaien. Het maaisel kan het best worden afgevoerd om minder slakken aan te trekken.
2. Meerjarig graskruidenmengsel. Een gras- en kruidenrand niet maaien voor 30 juni.
3. Eenjarig graan-/bloemenmengsel. Bij voorkeur helemaal niet maaien, zodat het in de winter een onderkomen biedt voor verschillende fauna. De rand kan het beste na 15 maart van het volgende jaar worden gemaaid.

COLOFON

Informatieblad Beheer perceelranden is een uitgave van de provincie Noord-Holland.

Redactie en fotografie: provincie Noord-Holland

Meer informatie: www.noord-holland.nl/verpachtingen.
Voor vragen kunt u bellen met de pachttelefoon, tel. (023) 514 3434

DTP en drukwerk: Xeroxmediaservices

Haarlem, mei 2018

Aan dit informatieblad kunnen geen rechten worden ontleend.